

6. З моменту набуття чинності Акта сторони не несуть зобов'язання за договорами, зазначеними у п. 2 та 3 Акта.

7. Підписання Акта підтверджує відсутність будь-яких претензій між сторонами.

8. Акт набуває чинності з моменту його підписання сторонами.

9. Акт складено у двох примірниках, по одному для кожної зі сторін, водночас обидва примірники мають однакову юридичну силу.

Підписи та реквізити сторін

Сторона 1

Сторона 2

<...>

Шановні читачі! Завантажити зразки з цієї консультації ви можете за посиланням <https://balance.ua/files/global/2019-agro-10-zrazok.doc> або використовуючи **QR-код**:

Вікторія СТАНКЕВИЧ, редактор напряму «Бухгалтерський облік та оподаткування»

ВИПЛАТА ДИВІДЕНДІВ ІЗ КАСИ: ЯК НЕ ПОРУШИТИ ГОТІВКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Акценти цієї статті:

- нормативно-правові вимоги до виплати дивідендів засновникам (учасникам) готівкою;
- законодавчі правила документування та проведення виплат дивідендів із каси.

Обмеження виплат дивідендів готівкою

Насамперед зазначимо, що виплата акціонерними товариствами дивідендів готівкою є ризикованою. Адже безпосередньо акціонерам (тобто без участі депозитарної системи – див. ч. 5 ст. 30 Закону від 17.09.08 р. № 514-VI «Про акціонерні товариства») виплата дивідендів передбачається лише двома способами:

- на банківський рахунок акціонера;
- поштовим переказом.

А ось для ТОВ та ФГ законодавство жодних заперечень щодо виплати дивідендів готівкою не містить. Тому вони можуть обрати як безготівкову, так і готівкову форми виплати дивідендів.

Єдине, що слід пам'ятати усім підприємствам: виплачувати дивіденди готівкою можна лише

в межах обмежень, установлених Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженим постановою Правління НБУ від 29.12.17 р. № 148.

Виходячи з вимог п. 6 Положення № 148, підприємство може виплачувати дивіденди готівкою:

1) фізичній особі – до 50 000 грн. включно протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами;

Однак якщо протягом одного дня має місце як виплата дивідендів, так і готівковий платіж від одержувача дивідендів на користь підприємства, то з метою дотримання готівкових обмежень суми за такими операціями підсумовуються (ЗІР, категорія 109.13).

Тобто якщо на користь однієї особи ви платите готівку й того самого дня отримуєте від неї готівку, то із граничною сумою порівнюється загальна сума таких платежів.

2) юридичній особі – до 10 000 грн. включно протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами

Яка відповідальність за перевищення готівкового обмеження?

За дотриманням порядку готівкових розрахунків стежить ДФС, вона і штрафує за порушення. За перше протягом року порушення можуть накласти штраф у розмірі від 1 700 до 3 400 грн., за повторне – від 8 500 до 17 000 грн. (ст. 163¹⁵ КУпАП).

Оскільки Указом Президента від 12.06.95 р. № 436/95 не передбачено строку давності для застосування штрафних санкцій за порушення вимог щодо ведення касових операцій у національній валюті, органами ДФС застосовуються норми Податкового кодексу, згідно з якими такий строк становить 1 095 днів (ЗІР, категорія 109.21; ухвала ВАСУ від 25.10.16 р. № К/800/15727/15).

Важливо, що Положення № 148 не висуває до підприємств вимог щодо цільового використання готівкових коштів, отриманих ними зі свого банківського рахунка. Так, суб'єкти господарювання використовують готівку (у т. ч. із банку) для забезпечення потреб, що виникають у процесі їх функціонування, а також для проведення роз-

рахунків із бюджетами та державними цільовими фондами за податками і зборами (п. 17 Положення № 148). Документом не обмежено використання готівки, одержаної в банку, виключно за цільовим призначенням. А отже, знявши гроші, наприклад, на госппотреби, ви цілком можете витратити їх інакше – виплатити дивіденди. Те саме стосується готівкової виручки – її можна використовувати на виплату дивідендів без попереднього зарахування на банківський рахунок підприємства (див. лист НБУ від 21.11.16 р. № 50-0004/95394). Головна умова – готівка, отримана в банку або у вигляді виручки, має бути своєчасно і в повному обсязі оприбуткована в касі підприємства (п. 11 Положення № 148).

Як не перевищити готівкового обмеження

Тож як бути, якщо розмір платежу більший за готівкове обмеження? Відповідь дає абзац четвертий п. 6 Положення № 148: платежі понад установлені граничні суми слід проводити лише через банки або небанківські фінансові установи. Це можна зробити шляхом:

- перерахування з поточного рахунка платника на поточний рахунок одержувача;
- унесення готівки до каси банку для зарахування на поточний рахунок одержувача.

У практичній діяльності можна використовувати й інші способи, що дозволяють уникнути порушення готівкових обмежень.

Коротко розглянемо їх.

1. Суму перевищення провести через банк.

Адже в п. 6 Положення № 148 сказано, що платежі понад установлені граничні суми проводяться через банки або небанківські фінансові установи. Це наводить на думку, що поділити суму розрахунків на частини ви маєте повне право.

Цікаво, що Нацбанк має іншу думку (див. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=42053190). Регулятор вважає, що вносити частину готівкою, а частину – на рахунок у банку не можна. Ми ж гадаємо, що на сьогодні правових підстав для такої позиції Нацбанк не має. Хоча б через те, що постанова Правління НБУ від 06.06.13 р. № 210, на яку посилався регулятор на момент оприлюднення своєї позиції, на сьогодні вже не є чинною. Крім того, у ній жодних обмежень із цього приводу не було.

2. Вдатися до розстрочення платежу. За домовленістю сторін можна оформити розстрочення платежу, поділивши його на декілька частин (що не перевищують граничні обмеження) і проводити їх у різні дні.

Тут не буде жодних порушень, адже Положення № 148 установлює обмеження лише для граничної суми готівкового розрахунку, а не всієї суми операції. Підтверджується це як у листі НБУ від 24.01.14 р. № 11-116/3159, так і в податковій консультації в ЗІР (категорія 109.13).

3. Унести готівку до каси банку. Цей спосіб розрахунків ми вже згадували, проте слід сказати про нього додатково. Щоб згладити готівкову проблему, можна всю суму платежу внести до банку (або декількох банків) для перерахування на рахунок одержувача.

отримувача дивідендів. На виплату дивідендів кільком учасникам – працівникам підприємства можна скласти одну видаткову відомість.

Одержувачі готівки надають паспорти або документи, що їх замінюють, і розписуються у відповідній графі документа. Уповноважена особа (касир) після виплати за відомістю коштів проти прізвища працівників, яким не виплачено дивіденди, робить відмітку від руки «Депоновано», а в кінці відомості зазначає фактично виплачену суму і невиплачену суму дивідендів.

До видаткових касових ордерів можуть додаватися розрахунки. У видатковому ордері слід зазначати паспортні дані одержувача, відомості про період, за який виплачуються дивіденди, а також реквізити наказу про виплату дивідендів. Видачу готівки має бути підтверджено підписом одержувача.

Документальне оформлення виплати дивідендів із каси

Відповідно до п. 26 Положення № 148 видача готівки з каси підприємства проводиться за **видатковими касовими ордерами** (типова форма № КО-2, додаток 3 до Положення № 148) або **видатковими відомостями** (додаток 1 до Положення № 148). Документи на видачу готівки мають підписуватися керівником і головним бухгалтером або працівником підприємства, який на це уповноважений керівником.

Видача готівки особам, яких немає у штатному розписі підприємства, проводиться за видатковими касовими ордерами, що виписуються окремо на кожну особу, або за окремою видатковою відомістю, яка складається на кожного учасника –

Зберігання в касі готівки, призначеної для виплати дивідендів

Підприємства мають право зберігати в касі готівку, отриману в банку, для виплати дивідендів понад установлений ліміт каси **протягом п'яти робочих днів**, уключаючи день отримання готівки в банку (п. 18 Положення № 148).

Якщо ви отримали готівку на виплату дивідендів, але в установлений строк (5 днів) так і не скористалися нею в намічених цілях (або для оплати інших госппотреб підприємства), то поспішіть до банку! Адже, як зазначено в тому самому п. 18 Положення № 148, у такому разі повернути невикористану понадлімітну готівку до банку слід не пізніше наступного робочого дня банку.

ВИСНОВКИ

1. Для виплати дивідендів готівкою з каси підприємства можна використовувати як грошові кошти, спеціально отримані на ці цілі в банку, так і готівкову виручку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

2. Як і будь-яку іншу виплату з каси, видачу дивідендів здійснюють за видатковими касовими ордерами або видатковими відомостями.

3. Підприємства мають право зберігати в касі готівку, отриману в банку, для виплати дивідендів понад установлений ліміт каси протягом п'яти робочих днів, уключаючи день отримання готівки в банку.

4. У разі виплати дивідендів фізичним особам слід урахувувати законодавчо встановлену граничну суму щоденних готівкових розрахунків – не більше 50 тис. грн. для однієї фізособи.